

## ПРАКТИКАЛЫҚ ТУРДЫҢ ЖАУАПТАРЫ 10 СЫНЫП

**1 - Тапсырма.** Төмендегі сипаттамаларға сәйкес елді табыңыз. (Елтаңба тақырыбы бойынша)

1. Бұл елдің елтаңбасы емен және зәйтүн бұтақтарымен қоршалған, ортасында қызыл жиектері бар ақ бес бұрышты жұлдыз бейнеленген. Елтаңбаның алғашқы нұсқаларының ортасында қазіргі шекараларында мемлекет құрған патшалықтың билеуші әулетінің елтаңбасы орналасқан. Бұл патшалықтың астанасы, ұзақ бойы елдегі ең ірі автомобиль компаниясының штаб – пәтері болған қалада орналасқан. Елтаңбаның соңғы нұсқасының ортасында шандыр империялық бүркіт бейнеленген. **Италия**

2. Елтаңбада осы елдің құрамына кіретін жерлердің 5 елтаңбасы бейнеленген. Олардың бірі көрші мемлекетпен бірдей атқа ие болса, екіншісінде – елдің астанасы орналасқан. Елтаңбалары бар қалқанның фонында алтын бүркіт – халықтың латын тілінен шыққан символы орналасқан. **Румыния**

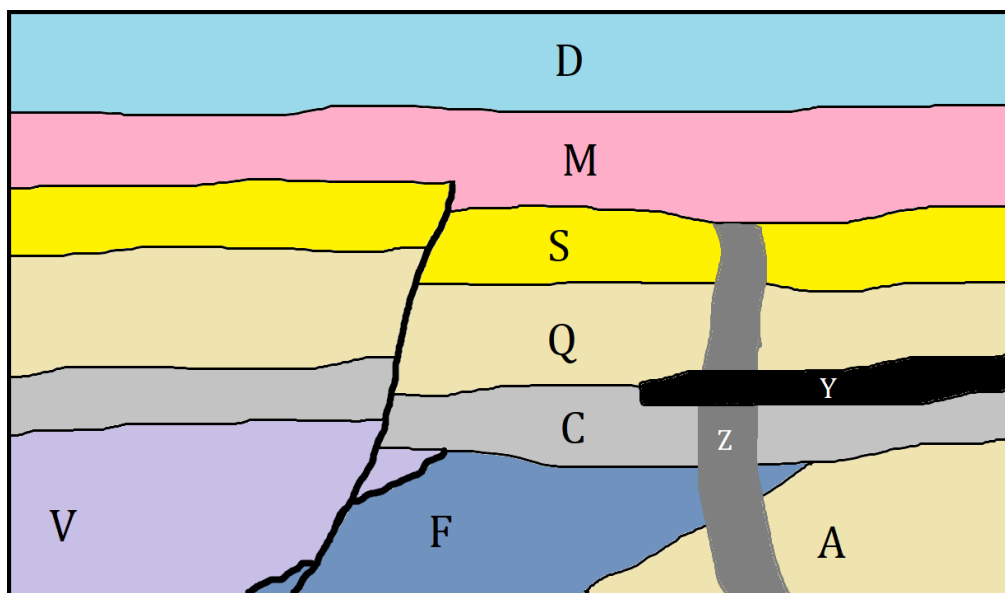
3. Елтаңбада СЭС, бүйірлерінде күріш масақтары, ал жоғарғы бөлігінде осы ел мен көршілес елдің шекарасында орналасқан, және екі ел үшін де қасиетті тау болып саналатын сөнбеген жанартау бейнеленген. Жоғарғы бөлігінде – мемлекеттің идеологиясының нышаны – бес бұрышты қызыл жұлдыз орналасқан. **КХДР**

4. Бұл елдің елтаңбасының ортасындағы қалқанда қызғылт сары түспен шыңы осы елден тыс жерде орналасқан тау және осы халықтың тарихындағы төрт тәуелсіз патшалықты бейнелейтін қызыл және көк түсті төрт елтаңба бейнеленген. Қалқан ұзақ уақыт бойы ел аумағында пайда болған мемлекеттердің патша әулеттерінің символы болған арыстан мен бүркітпен қоршалған. **Армения**

5. Елтаңбада жанартау бейнеленген, оның төбесі жердің орталығынан ең алыс нүкте. Елтаңбаның суреті қазір қолданыстан шыққан, осы елдің ақшасына басылған. Қазір оның орнын АҚШ доллары басқан, және ол сол құрлықтағы елдердің бірінің астанасымен бірдей аталған. **Эквадор**

**Бағалау критерийлері:** Әр дұрыс жауапқа 2 ұпайдан. **Барлығы 10 ұпай!**

**2 - Тапсырма.** Сіздердің алдыларыңызда құрлықтың белгілі бір учаскесіндегі жер профилінің сызбалық кескіні берілген. Төмендегі сурет бойынша сұрақтарға жауап беріңіз.



1. Суретт бейнеленген барлық қабаттарды, сондай-ақ Y және Z интрузияларын ең көнеден соңғысына дейін шығу ретімен орналастырыңыз.

**A - F - V - C - Q - S - Z - Y - M - D**

2. Z интрузиясы қалай аталады? **Дайка**

3. Y интрузиясы қалай аталады? **Силл**

**Бағалау критерийлері:** №1 сұрақтағы қабаттарды ретті бойынша дұрыс анықтағаны үшін 1 ұпайдан. Барлығы 10 ұпай. №2 сұраққа дұрыс жауап бергені үшін 2 ұпай. №3 сұраққа дұрыс жауап бергені үшін 1 ұпай. **Барлығы 13 ұпай!**

**3 - Тапсырма.** Төменде әлемдік ұйымдар мен одақтардың сипаттамалары берілген. Олардың атауларын табыңыз.

1) Бұл кеңестік ықпалдан қорғау мақсатында құрылған әскери-саяси блок. **НАТО**

2) Бұл ұйым 1995 жылғы 1 қаңтарда құрылды, оның негізгі мақсаты халықаралық сауданы ырықтандыру және оған мүше мемлекеттердің сауда-саяси қатынастарын реттеу. Ұйымның Штаб-пәтері Женевада орналасқан. **ДСҰ**

3) 5 мемлекеттен тұратын экономикалық блок. Құрылған кезде бұл ұйымның мүшелері әлемдік нарық үшін үлкен ресурстарға ие «қарқынды дамып келе жатқан елдер» ретінде сипатталды. **БРИКС**

4) 2001 жылы алты ел құрған халықаралық ұйым, оның негізгі міндеті мүше мемлекеттер арасындағы өзара сенім мен тату көршілікті нығайту, сондай-ақ олардың көптеген салаларда тиімді ынтымақтастығына жәрдемдесу болып табылады. Штаб-пәтері Бейжіңде орналасқан. **ШОС/ШЫҰ**

5) Қауіпсіздік мәселелерімен айналысатын әлемдегі ең ірі аймақтық ұйым. Онда екі құрлықта орналасқан 57 мемлекет бар және әскери-саяси, экономикалық-экологиялық және адами өлшемдерді қамтитын қауіпсіздікке жан-жақты көзқарас қолданылады. **ЕҚЫҰ**

**Бағалау критерийлері:** Әр дұрыс жауапқа 2 ұпайдан. **Барлығы 10 ұпай!**

#### 4 - Тапсырма. «Менделеев кестесі».

Төмендегі кестеде Менделеев кестесінің элементтерінің біреуінің немесе элемент алынатын кеннің қоры көлемі бойынша көшбасшы болып табылатын 6 мемлекет жасырылған. Барлық 6 мемлекетті, сондай-ақ 6 элементті анықтаңыз. Мемлекеттер және элементтер қайталанылмайды. Сіздердің жауаптарыңызға көмектесу үшін, кестедегі мемлекеттердің өздері сияқты ретпен орналасқан жасырынған мемлекеттердің әрқайсысы туралы фактілер берілген.

Кестені толтырыңыз:

№	Мемлекет	Элемент	Орын	Элементтің/оның қосылыстарының қолданылуы
1	Марокко	Фосфор (фосфорит)	1	Тыңайтқыштар үшін маңызды элемент
2	ОАР	Марганец	1	Көптеген реакциялардың катализаторы, медициналық антисептик
3	Гвинея	Алюминий (боксит)	1	Ұшақ өндірісі үшін негізгі материал
4	Қазақстан	Хром	1	Тот баспайтын болаттың маңызды компоненті
5	Чили	Литий	1	Электроника – аккумуляторлардың негізгі компоненті
6	АҚШ	Алтын	1	Бағаны реттеу, жоғары дәлдіктегі құрылғылар

1. Бұл ел - монархия.
2. Бұл ел бұрын федеративті мемлекет болған, қазір унитарлы ел болып табылады.
3. Бұл елдің топырағы ашық қызыл немесе қызғылт сары.
4. Бұл ел 1997 жылы астанасын ауыстырды.
5. Бұл елдің оңтүстігінде фьордтарды кездестіруге болады.
6. Бұл елдің ақша бірлігі басқа 8 тәуелсіз мемлекетте қолданылады.

**Бағалау критерийлері:** Әр дұрыс жауапқа 1 ұпайдан. **Барлығы 12 ұпай!**

**БАРЛЫҒЫ 45 ҰПАЙ!**